

Załącznik nr 3
do zarządzenia nr 17/11/2015
Prezydenta Miasta Lublin
z dnia 13 listopada 2015 r.

**WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA
MIASTA LUBLIN
NA LATA 2016-2040
- OBJAŚNIENIA**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA LUBLIN W LATACH 2016-2019	3
3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	5
4. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA MIASTA LUBLIN NA ROK 2016 I LATA NASTĘPNE	6
5. MONITOROWANIE DŁUGU PUBLICZNEGO	9
6. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA DOCHODÓW BUDŻETU MIASTA	12
6.1 DOCHODY BIEŻĄCE	12
6.2 DOCHODY MAJĄTKOWE	18
7. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA	19
7.1 WYDATKI BIEŻĄCE	21
7.2 WYDATKI MAJĄTKOWE	22

1. WSTĘP

Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Lublin sporządzona została zgodnie z art. 226 - 229 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. Sporządzona na lata 2016-2040 prognoza obejmuje okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Opracowywanie Wieloletniej Prognozy Finansowej przebiegało w następujących etapach:

1. Analiza trendów historycznych dochodów i wydatków budżetowych Miasta Lublin dla lat 2012-2015.
2. Prognoza dochodów budżetowych Miasta Lublin z wyszczególnieniem najważniejszych źródeł dochodów dla lat 2016-2040 (okres spłaty istniejącego zadłużenia).
3. Prognoza bieżących wydatków budżetowych (bez wydatków na obsługę długu) Miasta Lublin dla lat 2016-2040.
4. Prognoza kwoty środków niezbędnych na obsługę długu.
5. Prognoza środków na finansowanie inwestycji.
6. Porównanie prognozy kwoty środków dostępnych na finansowanie wieloletniego programu inwestycyjnego z planowanymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi – prognoza zapotrzebowania na „nowy dług”.
7. Analiza wpływu zadłużenia na sytuację finansową Miasta – wysokość wskaźnika zadłużenia.

Dane ujęte w wieloletniej prognozie finansowej będą aktualizowane na bieżąco wraz ze zmieniającą się sytuacją makroekonomiczną kraju i możliwościami budżetowymi miasta oraz na etapie konstruowania budżetów kolejnych lat.

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA LUBLIN W LATACH 2016-2019

Przy określaniu kierunków działania miasta na 2016 rok i lata następne wzięto pod uwagę główne uwarunkowania mające wpływ na konstruowanie, a następnie wykonanie budżetu miasta. Należą do nich przede wszystkim ramy prawne oraz uwarunkowania ekonomiczne i społeczne, w których funkcjonuje jednostka samorządu terytorialnego, a które znacząco wpływają na kształt budżetu miasta. Konieczność spełniania wymogów ustawowych, głównie w zakresie obsługi zadłużenia i generowania nadwyżki operacyjnej, a także koniunktura gospodarcza kraju, która rzutuje m.in. na poziom transferów z budżetu państwa – determinują możliwości finansowe Lublina i zmuszają do określenia priorytetów w zakresie działalności miasta.

Kierunki działania w zakresie tzw. bieżącego funkcjonowania miasta wynikają przede wszystkim z ustaw, które definiują zadania własne jednostki samorządu terytorialnego i obligują ją do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w tym zakresie. W związku z tym działania prowadzone w ramach zadań bieżących koncentrować się będą na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania jednostek i urzędzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej poprzez kierowanie odpowiednich środków na poszczególne sfery działalności

oraz utrzymanie obiektów, w tym nowych obiektów służących mieszkańcom miasta oddanych do użytku w wyniku zakończenia procesu inwestycyjnego w roku 2015. Powyższe związane będzie z rozpoznawaniem preferencji mieszkańców przy jednoczesnym prowadzeniu działań efektywnościowych i racjonalizujących w zakresie wydatków bieżących, tak żeby zapewnić wydatkowanie środków adekwatne do potrzeb oraz realizację wszystkich zadań obligatoryjnych, w tym zabezpieczenie środków na wpłatę do budżetu państwa i obsługę długu zaciągniętego przez miasto.

Zakłada się, że kontynuacja działań zmierzających do ograniczania nadmiernego wzrostu wydatków bieżących pozwoli na dalsze prowadzenie działań prorozwojowych i realizację założonego programu inwestycyjnego, pomimo ograniczonych możliwości budżetowych miasta. W obszarze wydatków majątkowych w dalszym ciągu jako priorytetowe traktowane będą:

- zadania inwestycyjne kontynuowane, ujęte jako przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej,
- zadania inwestycyjne współfinansowane ze środków europejskich,
- zadania inwestycyjne, na które miasto może uzyskać dofinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł,
- zadania inwestycyjne mające na celu zwiększenie efektywności gospodarowania i optymalizację ponoszonych kosztów bieżących.

W najbliższych latach wyzwaniem dla miasta będzie ograniczanie przyrostu deficytu budżetowego oraz silna kontrola poziomu zadłużenia w celu spełnienia norm fiskalnych przy zachowaniu prorozwojowej struktury budżetu przy optymalnym wykorzystaniu możliwości wynikających z nowej perspektywy finansowej UE.

Zakłada się intensywne prowadzenie działań zmierzających do przygotowania miasta do wykorzystywania funduszy unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Rok 2016 będzie, przede wszystkim, czasem służącym przygotowaniu do wykonania inwestycji planowanych do dofinansowania, ustalenia harmonogramów ich realizacji, sporządzaniu niezbędnej dokumentacji, prowadzenia uzgodnień i ubiegania się o uzyskanie dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Realizowane i planowane do realizacji inwestycje wpisują się w Strategię Rozwoju Lublina na lata 2013-2020 i wpływają pozytywnie na rozwój czterech strategicznych obszarów, tj. otwartości, przyjazności, przedsiębiorczości i akademickości, m.in. poprzez:

- poprawę dostępności komunikacyjnej Lublina, budowanie więzi regionalnych i metropolitarnych (m.in. poprzez budowę wspólnego systemu komunikacyjnego Lubelskiego Obszaru Metropolitarnego),
- poprawę infrastruktury technicznej (tj. kontynuację rozwoju i modernizacji miejskiej sieci drogowej, rozwój systemu komunikacji publicznej, rozwój alternatywnych form komunikacji wewnętrznej), zwiększenie komfortu życia mieszkańców (m.in. poprawa jakości usług publicznych, standardów zamieszkiwania), dbałość o kulturę przestrzeni (racjonalne gospodarowanie przestrzenią, dbałość o jej estetykę i piękno z priorytetowym traktowaniem walorów historycznych, krajobrazowych i ekologicznych

- m.in. poprzez realizację Programu Rewitalizacji), wspieranie oferty rekreacyjno-sportowej oraz rozwój oferty kulturalnej, podnoszenie jakości edukacji, partycypację społeczną,
- tworzenie warunków do inwestycji przemysłowych – rozwój specjalnej Strefy ekonomicznej Euro-Park Mielec Podstrefy Lublin.

Istotne znaczenie będą miały zadania planowane do realizacji wspólnie z 15 innymi jednostkami samorządu terytorialnego przy wykorzystaniu zupełnie nowego sposobu współpracy samorządów jakim są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Kontynuowany będzie model demokracji partycypacyjnej w zarządzaniu miastem. Dlatego też rok 2016 będzie kolejnym rokiem, w którym realizowane będą zwycięskie projekty zakwalifikowane do II edycji Budżetu Obywatelskiego. Mieszkańcy Lublina będą mogli również zrealizować swoje propozycje projektów w ramach tzw. inicjatywy lokalnej, która jest narzędziem do realizacji wspólnych przedsięwzięć mieszkańców oraz Miasta Lublin. Zakłada ona wnioskowanie przez grupę mieszkańców o realizację konkretnego przedsięwzięcia, w ramach którego deklarują oni udział w jego kosztach. Udział ten może polegać na wkładzie finansowym, rzeczowym lub pracy społecznej. Ponadto wciąż będzie funkcjonował system zgłaszania zadań do budżetu miasta przez Rady Dzielnic w ramach środków zaplanowanych w rezerwie celowej.

3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Lublin są obowiązujące przepisy prawne, analiza dotycząca realizacji budżetu miasta oraz prognozowane przez Ministerstwo Finansów wskaźniki makroekonomiczne wpływające na planowane wielkości dochodów i wydatków budżetu miasta.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2015-2019 przedstawione w projekcie ustawy budżetowej na 2016 rok oraz wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego (aktualizacja – październik 2015 r.) prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2015 PW	2016 Prognoza	2017 Prognoza	2018 Prognoza	2019 Prognoza
Dynamika PKB (%)	103,4	103,8	103,9	104,0	103,9
Dynamika cen towarów i usług (%)	99,8	101,7	101,8	102,5	102,5
Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (%)	103,5	103,6	103,7	104,6	105,0
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej (%)	100,9	100,8	100,7	100,7	100,7
Stopa bezrobocia (%)	10,5	9,7	8,9	8,0	7,1

Makroekonomiczne założenia korygowane są sytuacją gospodarczą i demograficzną na rynku lokalnym, na którym działa samorząd. Udział województwa lubelskiego w PKB kraju utrzymuje się na poziomie zbliżonym do 4%. Istotnym wskaźnikiem, wskazującym na sytuację ekonomiczną i społeczną regionu jest również stopa bezrobocia.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Stopa rejestrowanego bezrobocia ogółem – Polska (%)	12,5	13,4	13,4	11,5
Region wschodni (%)	14,5	15,3	15,5	13,7
Województwo lubelskie (%)	13,2	14,2	14,4	12,7
Podregion lubelski (%)	11,1	11,7	11,9	10,4
Gmina Miasto Lublin (%)	9,4	9,9	10,0	8,6

W oparciu o przedstawione dane makroekonomiczne założono utrzymywanie wskaźnika udziału podatku dochodowego od osób fizycznych odprowadzanego od podatników zamieszkujących Miasto Lublin w podatku należnym dla całego kraju na poziomie 1,07% - 1,08%.

Obok czynników o charakterze makroekonomicznym, na poziom dochodów budżetu miasta wpływ będzie miała przyjęta przez miasto polityka podatkowa i cenowa. Poziom wydatków natomiast będzie zdeterminowany możliwymi do uzyskania dochodami.

4. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA MIASTA LUBLIN NA ROK 2016 I LATA NASTĘPNE

Celem polityki gospodarczo – finansowej miasta jest zabezpieczenie środków na zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej dotyczących zarówno bieżącego funkcjonowania miasta jak i realizacji inwestycji służących mieszkańcom i sprzyjających rozwojowi miasta.

Zasady określone w ustawie o finansach publicznych dotyczące utrzymania dodatniej różnicy pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi oraz poziomu wskaźnika zadłużenia powodują konieczność racjonalizacji i ograniczania dynamiki wydatków bieżących. Zachowanie odpowiedniej relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi, zarówno na etapie planowania jak i wykonania budżetu, jest niezbędne również po to, żeby możliwa była realizacja planów i projektów rozwojowych, utrzymanie wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków europejskich oraz poziomu wiarygodności kredytowej miasta.

Priorytetem polityki budżetowej miasta w 2016 r. i w kolejnych latach będzie zwiększenie potencjału rozwojowego Lublina poprzez optymalne wykorzystanie środków UE w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Należy jednak pamiętać, że chcąc realizować nowe, kluczowe inwestycje rozwojowe przy udziale środków europejskich należy dysponować środkami na pokrycie wkładu własnego często na poziomie

przekraczającym minimalny próg wymagany dla wkładu krajowego, co przy ograniczonej możliwości korzystania z zewnętrznych zwrotnych źródeł finansowania oznacza konieczność generowania odpowiedniej nadwyżki operacyjnej poprzez poszukiwanie oszczędności w ramach wydatków bieżących budżetu miasta oraz sposobów na zwiększenie dochodów bieżących miasta. Dlatego też działania prowadzone w ramach polityki budżetowej miasta muszą koncentrować się na racjonalizowaniu i optymalizowaniu parametrów budżetowych, aby wszystkie wymogi ustawowe były spełnione, a planowany wynik budżetu stał się nadwyżką budżetową przeznaczoną na spłatę rat kredytów i pożyczek.

Przy planowaniu wydatków budżetowych w pierwszej kolejności uwzględniona została konieczność pełnego zabezpieczenia środków na wydatki obligatoryjne, wydatki na obsługę długu, a także zabezpieczenie środków na realizację projektów inwestycyjnych o istotnym znaczeniu strategicznym dla rozwoju miasta.

Przyjęto zasadę, zgodnie z którą wysokość prognozowanych wydatków bieżących na zadania publiczne, nie może być większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy przyjęty w założeniach do projektu budżetu państwa. Wyłączeniu z zastosowania powyższych reguł podlegają wydatki na obsługę długu publicznego, wpłatę do budżetu państwa, wydatki dotyczące utrzymania nowych obiektów oraz wydatki na realizację projektów i programów finansowanych z udziałem środków bezzwrotnych.

W związku z ograniczeniami ustawowymi w zakresie zadłużenia w dalszym ciągu wyzwaniem zarządzania finansami miasta w 2016 r. i w kolejnych latach pozostaje generowanie odpowiednich środków na inwestycje w celu zapewnienia warunków finansowych dla realizacji zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz środków na wkład własny dla zadań inwestycyjnych planowanych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej.

Szacuje się, iż łączna wartość projektów inwestycyjnych planowanych do dofinansowania w nowym okresie programowania Unii Europejskiej wyniesie około 2,5 mld zł. Założono, że wkład własny miasta niezbędny do zapewnienia współfinansowania projektów UE może wynieść około 800 mln zł, przy łącznych środkach UE przewidzianych w okresie 2016-2022 w wysokości 1,7 mld zł.

W latach 2016-2019 planuje się, iż średnioroczny wskaźnik dynamiki dochodów budżetowych wyniesie 104,1%, zaś dynamika wydatków wyniesie 103,0%. Niższa dynamika wydatków niż dochodów związana jest z faktem, iż miasto w najbliższych latach, chcąc zredukować zadłużenie, musi ograniczać wydatki, tak żeby zwiększać udział dochodów w finansowaniu wydatków i rozchodów.

Prognozowaną dynamikę zmian dochodów i wydatków budżetowych prezentuje poniższa tabela.

Dynamika dochodów i wydatków budżetowych

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
Dochody ogółem	91,9%	100,7%	108,8%	105,1%	102,0%
Dochody bieżące	104,3%	102,0%	103,8%	102,8%	102,6%
Wydatki ogółem	87,7%	96,0%	111,1%	104,7%	100,3%
Wydatki bieżące	103,6%	104,0%	101,5%	101,6%	101,1%

W latach 2016-2019 deficyt budżetu miasta, obliczony jako różnica między dochodami ogółem a wydatkami ogółem sfinansowany zostanie głównie z kredytu bankowego planowanego do zaciągnięcia w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 500 mln zł. Począwszy od roku 2020 planuje się wystąpienie dodatniego wyniku budżetu miasta. Planowana nadwyżka budżetowa przeznaczona zostanie na spłatę zobowiązań z tytułu zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek. Wykazana w roku 2020 nadwyżka budżetowa przeznaczona zostanie na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych w kwocie niższej niż planowana do osiągnięcia nadwyżka budżetowa. Powyższe związane jest z koniecznością pozostawienia na wyodrębnionym rachunku części nadwyżki budżetowej stanowiącej kwotę różnicy pomiędzy wpływem dochodów związanych z emisją obligacji przychodowych a wydatkami na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy w danym roku, która docelowo zostanie przeznaczona na świadczenia dla obligatariuszy.

Dla spełnienia wymogów art. 242 ustawy o finansach publicznych konieczne jest zachowanie co najmniej równowagi pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi jednostki samorządu terytorialnego. Poniższa tabela prezentuje kształtowanie się nadwyżki operacyjnej (wyniku części bieżącej budżetu) Miasta Lublin w latach 2015-2019.

Nadwyżka operacyjna (w mln zł)

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
Nadwyżka operacyjna	77,9	50,8	87,2	107,5	134,3

W latach 2016 – 2019 wynik części bieżącej budżetu pozostaje dodatni i kształtuje się średnio na poziomie 5,0% dochodów ogółem. W całym prognozowanym okresie miasto spełnia wymogi art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Trudności w zakresie prognozowania kształtowania się wskaźników makroekonomicznych po roku 2022 spowodowały przyjęcie założenia, że planowane wielkości budżetowe po tym okresie pozostają na stałym poziomie. Przeliczono jedynie

wielkości dotyczące spłaty zadłużenia na podstawie zawartych i planowanych umów oraz koszty obsługi zadłużenia w oparciu o założenia makroekonomiczne.

5. MONITOROWANIE DŁUGU PUBLICZNEGO

Planuje się, iż na koniec 2016 r. deficyt budżetu miasta Lublin, rozumiany jako różnica między planowanymi dochodami a wydatkami, wyniesie 18,3 mln zł. W ramach rozchodów w kwocie 83,5 mln zł ujęto środki na spłatę rat pożyczek i kredytów, przypadający na rok 2016 wykup obligacji przychodowych oraz część środków na rachunku emisji obligacji przychodowych, o którym mowa w art. 23b ustawy o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 r. oraz art. 26 ustawy o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015 r. (środki, które w danym roku nie zostały przeznaczone na wypłatę świadczeń dla obligatariuszy) w kwocie 1,54 mln zł.

Prognozuje się, że na koniec 2016 roku kwota długu ukształtuje się na poziomie około 1,28 mld zł. W kolejnych trzech latach prognozy poziom ten nieznacznie przekroczy 1,41 mld zł (2019 r.), zaś od roku 2020 zaplanowano stały spadek wartości zadłużenia aż do jego pełnego wygaśnięcia na koniec roku 2040 przy jednoczesnym utrzymaniu wydatków inwestycyjnych na poziomie około 50 - 150 mln zł (głównie środki własne).

Rok 2016 będzie trzecim rokiem, w którym do ustalenia limitu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego zastosowanie mają przepisy art. 243-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z nimi nie można uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym relacja łącznej kwoty obsługi zadłużenia powiększonej o potencjalne wypłaty z tytułu udzielonych poręczeń podzielona przez dochody budżetu ogółem przekroczy średnią arytmetyczną z ostatnich 3 lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące podzielonych przez dochody ogółem.

Zgodnie z art. 243 ust. 3 i 3a ustawy o finansach publicznych powyższych ograniczeń nie stosuje się do:

- spłaty zadłużenia (wraz z odsetkami) zaciąganego w związku z realizacją projektów współfinansowanych ze środków UE oraz poręczeń i gwarancji udzielonych podmiotom realizującym takie projekty, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu i otrzymaniu refundacji tych środków (termin ten nie ma zastosowania do odsetek od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy),

- spłaty zadłużenia (wraz z odsetkami) zaciąganego na wkład krajowy w związku z realizacją projektów współfinansowanych w co najmniej 60% ze środków UE, które wynikają z umowy o dofinansowanie, zawartej po dniu 1 stycznia 2013 roku,

Ponadto, zgodnie z art. 243a ustawy o finansach publicznych, przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia JST wynikających z art. 243 ustawy nie uwzględnia się dochodów związanych z emisją obligacji przychodowych (tj. środków zgromadzonych na rachunku bankowym, przeznaczonym wyłącznie do gromadzenia przychodów z przedsięwzięcia i dokonywania wypłat na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy) oraz świadczeń emitenta należnych obligatariuszom od emitenta obligacji w wykonaniu zobowiązań wynikających z obligacji przychodowych.

Na podstawie przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej wielkości relacja, o której mowa w artykule 243 ustawy o finansach publicznych w 2016 roku i latach następnych będzie spełniona. Kształtowanie się ww. relacji prezentuje poniższa tabela.

Relacja określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	2015 III kw.	2016	2017	2018	2019
<i>R+O/Do</i>	6,42%	5,78%	6,43%	6,73%	5,85%
<i>W= (Db+Dsm-Wb)/Do</i>	9,76%	7,98%	6,93%	6,61%	7,84%
<i>Średnia arytmetyczna W z 3 ostatnich lat</i>	9,47%	8,73%	8,99%	8,22%	7,17%

Gdzie:

R – spłaty rat kredytów i pożyczek (po uwzględnieniu możliwych wyłączeń)

O – spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji (po odjęciu odsetek od obligacji przychodowych i uwzględnieniu możliwych wyłączeń)

Db - dochody bieżące (po odjęciu dochodów związanych z emisją obligacji przychodowych)

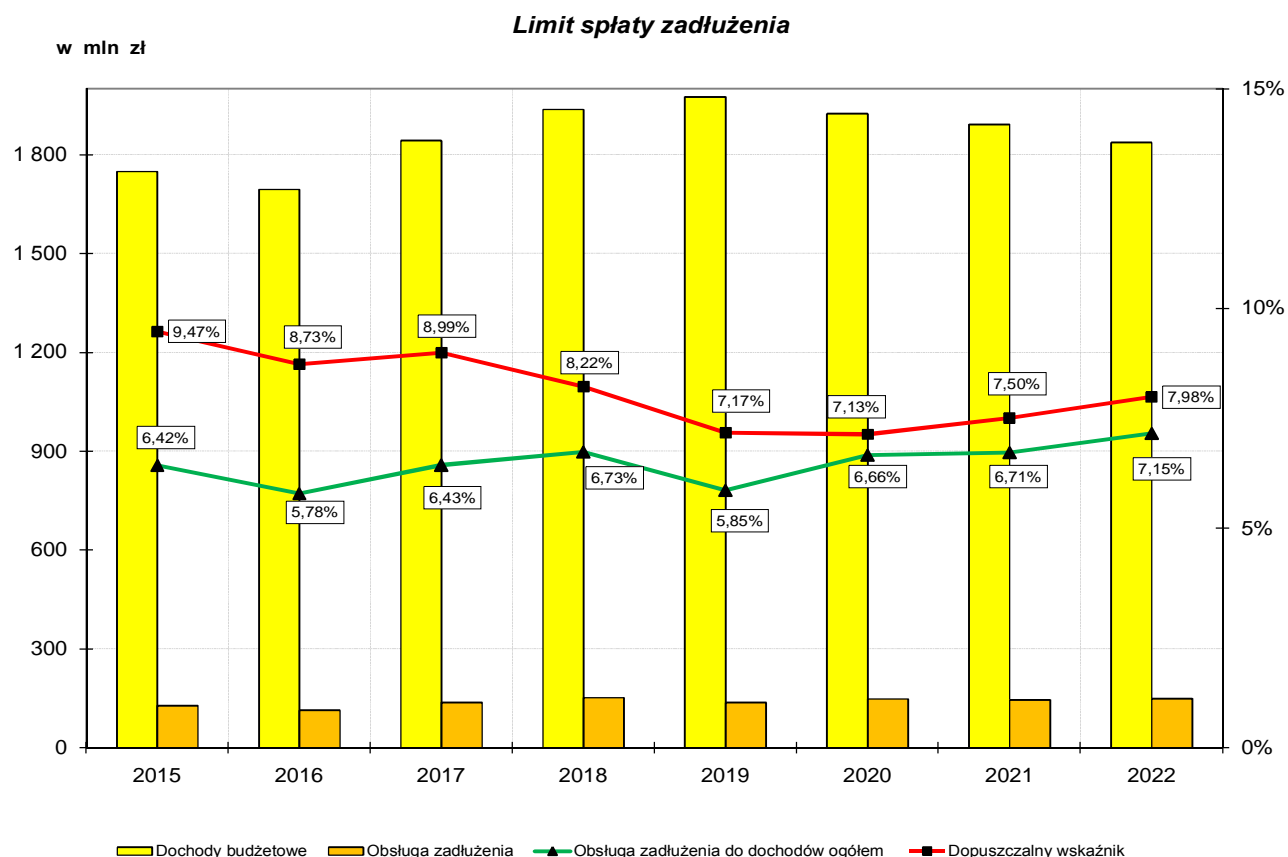
Dsm - dochody ze sprzedaży majątku

Wb - wydatki bieżące (po odjęciu wydatków na odsetki od obligacji przychodowych i uwzględnieniu możliwych wyłączeń)

Do - dochody ogółem (po odjęciu dochodów związanych z emisją obligacji przychodowych)

W - wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)

Graficzną prezentację limitu zadłużenia zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przedstawia poniższy wykres.

Udział całości zobowiązań kredytowych Miasta, tj. spłat rat kredytów i pożyczek, wykupu obligacji przychodowych oraz odsetek od kredytów, pożyczek i obligacji, w wyniku części bieżącej budżetu w latach 2015 - 2019 przedstawia poniższa tabela.

Zobowiązania pożyczkowe, kredytowe i z tytułu emisji obligacji

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
Łączna kwota obciążeń (w mln zł)	124,6	114,5	138,3	153,2	137,5
Udział w nadwyżce operacyjnej	159,9%	225,4%	158,6%	142,5%	102,4%

W latach 2018-2040 udział łącznych obciążeń pożyczkowych, kredytowych i z tytułu emisji obligacji wykazuje tendencję malejącą i od roku 2025 spada poniżej 100% w odniesieniu do wyniku części bieżącej budżetu.

6. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA DOCHODÓW BUDŻETU MIASTA

Prognoza dochodów budżetu miasta przygotowana została w oparciu o analizę realizacji poszczególnych źródeł dochodów budżetu określonych w obowiązujących przepisach ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz innych ustaw stanowiących o dochodach gminy lub powiatu.

Ustalenie planowanych dochodów budżetowych nastąpiło w oparciu o:

- 1) prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- 2) wykonanie dochodów w latach 2012-2014 oraz przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2015,
- 3) założenia polityki podatkowej w zakresie podatków i opłat,
- 4) założenia polityki cenowej w zakresie usług komunalnych,
- 5) założenia związane z gospodarowaniem mieniem miasta (planowana sprzedaż składników majątkowych).
- 6) informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego o przyznanych miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, a także prognozy z urzędów skarbowych w zakresie dochodów pobieranych na rzecz budżetu miasta,
- 7) szacunki dotyczące środków europejskich i innych środków bezzwrotnych.

W myśl projektu ustawy budżetowej na 2016 rok na poziom dochodów budżetu państwa w 2016 roku, a co się z tym wiąże także poziom dochodów jednostek samorządu terytorialnego, wpływ będzie miała przede wszystkim poprawa kondycji polskiej gospodarki w 2015 i 2016 roku. Należy jednak pamiętać, iż przy ogólnie pozytywnych tendencjach dotyczących wzrostu gospodarczego utrzymywać się będą nadal ryzyka zewnętrzne związane głównie z tempem i trwałością ożywienia gospodarczego w krajach strefy euro wpływające na sytuację ekonomiczną Polski.

Poziom głównych źródeł dochodów budżetowych, w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych oraz podatkach pobieranych przez urzędy skarbowe są w dużej mierze niezależne od działań Miasta i determinowane głównie stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa.

6.1 DOCHODY BIEŻĄCE

Dochody bieżące w latach 2016-2019 oszacowano w oparciu o przyjęte na potrzeby wieloletniej prognozy finansowej wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz dynamiki PKB. Zakłada się, że dochody miasta związane z działalnością bieżącą osiągną w latach 2016-2019 średni wzrost na poziomie około 3,0%.

W związku z tym, że poza transferami z budżetu państwa, które stanowią największą pozycję w dochodach bieżących miasta, istotną rolę odgrywają wpływy z podatków i opłat, prowadzona jest aktywna polityka zmierzająca do wzrostu dochodów, na które samorząd ma bezpośredni wpływ. Podejmowane przez miasto działania w ramach polityki kształtowania dochodów własnych obejmują stosowanie ulg, zwolnień i umorzeń w podatkach, przy

jednoczesnym nacisku na efektywność w ściąganiu należności budżetowych, tak aby dochody z podatków i opłat stanowiły stabilną pozycję w budżecie miasta.

Udziały we wpływach z podatku dochodowego

Na wielkość dochodów bieżących miasta Lublin, znaczący wpływ mają dochody z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, które należą do grupy dochodów pozostających w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju i są dochodami najbardziej wrażliwymi na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Jednocześnie dochody te stanowią bardzo znaczący udział w dochodach budżetu miasta (w 2016 roku stanowią około 29% dochodów bieżących i około 26% dochodów ogółem).

Przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) w latach 2016-2019 wzięto pod uwagę założone wskaźniki inflacji średniorocznej, dynamikę PKB oraz dynamikę przeciętnego wynagrodzenia i zatrudnienia. Założono również utrzymanie wskaźnika udziału podatku odprowadzanego od podatników zamieszkujących Miasto Lublin w podatku należnym dla całego kraju na poziomie 1,07% - 1,08%.

Jednocześnie według informacji Ministerstwa Finansów udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2016 roku wzrośnie o 0,12 punktu procentowego i wyniesie 37,79%, wskaźnik w części powiatowej jest stały i wynosi 10,25%.

Prognozuje się, że dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, determinowane głównie wzrostem przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przeciętnym zatrudnieniem w gospodarce narodowej, w latach 2016-2019 osiągną średnią roczną dynamikę wzrostu na poziomie około 104,6%. Planując kwoty dochodów w ramach PIT uwzględniono również prognozowane skutki zmian wysokości udziałów w PIT wynikające z art. 89 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Opracowana prognoza dotycząca dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych uwzględnia tendencje w zakresie tempa wzrostu gospodarczego. Przewiduje się, iż realne tempo wzrostu gospodarczego Polski mierzone wzrostem produktu krajowego brutto w 2016 roku wyniesie 3,8%, a w latach 2017-2019 wyniesie 3,9%. Szacuje się, iż wpływy z tytułu udziałów w CIT w latach 2016-2019 osiągną średni poziom wzrostu około 5,8%.

Dynamika wpływów z tytułu udziału w podatkach dochodowych

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
udział w podatkach dochodowych	109,3%	103,8%	105,2%	104,9%	104,9%

Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada Miasta określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że stawki te nie mogą

przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. Górne granice stawek kwotowych obowiązujące w danym roku podatkowym ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości na 2016 rok zaplanowano w oparciu o projekt uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości na 2016 rok skierowany przez Prezydenta Miasta na sesję w dniu 19 listopada 2015 r. W wymienionym projekcie uchwały proponuje się pozostawienie w roku 2016 kwotowych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie miasta Lublin na poziomie stawek określonych w roku 2015, za wyjątkiem stawki podatku od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych gdzie proponuje się obniżenie stawki do wysokości 4,65 zł za m². Przyjęte stawki będą wahały się od 97,38% do 99,22% górnych stawek kwotowych określanych przez Ministra Finansów.

Przyjęcie górnej stawki podatkowej proponuje się, podobnie jak w 2015 roku, dla trzech rodzajów przedmiotów opodatkowania, tj.:

- gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych (4,58 zł za 1ha). Z dniem 1 stycznia 2016 roku nastąpi zmiana nazwy przedmiotu opodatkowania, która aktualnie brzmi: gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych. Stawka podatkowa dla tego przedmiotu została określona w ustawie z dnia 25 czerwca 2015 roku o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1045),
- budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń (górna stawka kwotowa w wysokości 4,65 zł za m² jest stawką preferencyjną w porównaniu do górnej stawki kwotowej dla budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, która wynosi 22,20 zł za m²),
- dla budowli lub ich części (2% od wartości budowli).

W zakresie zwolnień od podatku od nieruchomości proponuje się utrzymanie dotychczas obowiązujących zwolnień określonych w:

- 1) uchwale nr 1001/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w ramach pomocy de minimis. Zwolnienie przysługuje przez okres jednego roku, w przypadku łącznego spełnienia następujących warunków:
  - na remont lub prace konserwatorskie lub restauratorskie w tych budynkach wydatkowano w roku podatkowym kwotę nie mniejszą niż dwukrotność należnego na dany rok podatku od nieruchomości;

- budynki lub ich części są utrzymywane i konserwowane zgodnie z przepisami o ochronie zabytków;
  - na wykonanie remontu lub przeprowadzenie prac konserwatorskich lub prac restauratorskich wydana została decyzja o pozwoleniu na budowę przez właściwy organ zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 z późn. zm.);
  - na wykonanie prac uzyskano pozwolenie właściwego konserwatora zabytków.
- 2) uchwale nr 1002/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części w ramach pomocy de minimis w związku z utworzeniem nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją. Zwolnienie przysługuje na warunkach określonych w uchwale na okres 6 lub 12 miesięcy (na sesję w dniu 19 listopada 2015 r. zgłoszona została propozycja zmiany na 24 lub 36 miesięcy) w zależności od liczby utworzonych miejsc pracy przez przedsiębiorcę.
- 3) uchwale nr 101/V/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości stadionów sportowych oraz boisk treningowych przy stadionach w ramach pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową. Zwolnienie przysługuje na warunkach określonych w uchwale przez okres 5 lat.
- 4) uchwale nr 108/V/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec w Lublinie. Zwolnienie dotyczy gruntów, nowo wybudowanych budynków lub ich części, nowo wybudowanych budowli lub ich części, budynków lub ich części oraz budowli lub ich części nabytych przez inwestora niezwiązanego ze sprzedawcą, od przedsiębiorstwa, które zostało zamknięte lub zostałoby zamknięte, gdyby zakup nie nastąpił. Zwolnienie przysługuje na okres 4 lat, na warunkach określonych w uchwale.

Ponadto proponuje się zwolnienia określone w projekcie uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości skierowanej przez Prezydenta Miasta na sesję w dniu 19 listopada 2015 r. dotyczące:

- 1) nieruchomości zajętych na żłobki;
- 2) gruntów oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków symbolem Bz wykorzystywanych na cele wypoczynku, rekreacji i sportu, ogólnodostępne, nieodpłatnie udostępniane mieszkańcom, za wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
- 3) gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi zbiorników sztucznych.

W latach następnych zakłada się kontynuowanie wzrostowego trendu wpływów z tego podatku i zwiększanie dochodów będących konsekwencją planowanego wzrostu stawek podatkowych oraz corocznego przyrostu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych.

Dynamika wpływów z tytułu podatku od nieruchomości

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
wpływy z podatku od nieruchomości	104,6%	103,5%	104,7%	104,5%	104,3%

Podatek od środków transportowych

Górne stawki kwotowe na dany rok budżetowy Minister Finansów ustala na podstawie wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Minimalne stawki podatku ulegają przeliczeniu na następny rok podatkowy zgodnie z procentowym wskaźnikiem kursu euro na pierwszy dzień roboczy października danego roku w stosunku do kursu euro w roku poprzedzającym dany rok podatkowy. Jeżeli wskaźnik kursu euro jest niższy niż 5%, stawki minimalne nie ulegają zmianie w następnym roku podatkowym.

Wpływy z tytułu podatku od środków transportowych na 2016 rok oszacowano w oparciu o projekt uchwały Rady Miasta Lublin w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych na 2016 rok skierowany przez Prezydenta Miasta na sesję w dniu 19 listopada 2015 r.

Zgodnie z projektem uchwały proponuje się pozostawienie stawek podatkowych na niezmiennym poziomie, z wyjątkiem autobusów. Jednocześnie uwzględniając m.in. wpływ środka transportowego na środowisko naturalne, rok produkcji lub liczbę miejsc siedzących proponuje się utrzymanie preferencyjnych stawek dla środków transportowych posiadających zawieszenie pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne, spełniające normę dopuszczalności emisji spalin co najmniej EURO4. Powyższa propozycja spowoduje, że stawki podatkowe dla samochodów ciężarowych, ciągników siodłowych i balastowych, przyczep i naczep będą wahały się od 60% do 99% górnej stawki kwotowej.

W związku ze zmianą od 1 stycznia 2016 roku przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w zakresie opodatkowania autobusów polegającą na zmianie nazwy rodzaju przedmiotu opodatkowania w zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem dla kierowców mniejszej, równej lub większej niż 22 miejsca (dotychczas było 30 miejsc łącznie z kierowcą) proponuje się zróżnicowanie stawek, aby wahały się od 50% do 85% górnej stawki kwotowej. Proponuje się również utrzymanie preferencyjnych stawek dla autobusów spełniających normę dopuszczalności spalin co najmniej EURO4, posiadających instalację gazową lub zasilanych energią elektryczną.

Prognozując dochody z tego tytułu założono utrzymanie wpływów z podatku od środków transportowych na poziomie roku 2015, w latach następnych przyjęto wzrost liczby pojazdów zarejestrowanych na terenie miasta podlegających temu podatkowi oraz coroczny wzrost stawek podatkowych o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Dynamika wpływów z tytułu podatku od środków transportowych

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
wpływy z podatku od środków transportowych	106,2%	100,0%	101,9%	102,3%	102,2%

Podatek od czynności cywilnoprawnych

W latach objętych prognozą założono coroczny wzrost wpływów z podatku od czynności cywilnoprawnych na skutek stopniowego ożywienia gospodarczego oraz wzrostu popytu na wtórnym rynku nieruchomości.

Dynamika wpływów z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych	97,9%	102,8%	103,9%	104,0%	103,9%

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej w 2016 roku zaplanowane zostały przy założeniu wprowadzenia nowej taryfy przewozowej (nowych rodzajów biletów) i związaną z tym korektą cenową obecnych cen biletów komunikacji miejskiej oraz wzrostu ilości pasażerów w stosunku do roku 2015 w związku z uatrakcyjnieniem komunikacji miejskiej m.in. poprzez rozszerzenie sieci linii trolejbusowych, stałe podnoszenie standardów świadczonych usług, działania promocyjne.

Wpływy z innych opłat

Wpływy z opłat w roku 2016 oszacowano głównie w oparciu o ich przewidywane wykonanie w 2015 roku, przy generalnym założeniu pozostawienia większości opłat na niezmiennym poziomie. W przypadku opłat pobieranych na podstawie ustawy o drogach publicznych założono, że od lipca 2016 roku Strefa Płatnego Parkowania zostanie rozszerzona i podzielona na dwa obszary zróżnicowane pod względem opłat. Zmiana granic strefy spowoduje utworzenie tzw. strefy wewnętrznej (centralnej) pokrywającej się obszarowo z terenem aktualnej strefy, dla której proponuje się podniesienie stawek za możliwość pozostawienia pojazdu w ścisłym centrum miasta oraz powstanie tzw. strefy zewnętrznej, w ramach której zostanie wydzielonych ok. 700 płatnych miejsc postojowych, w której będą obowiązywały dotychczasowe opłaty za parkowanie.

Wpływy z opłat w latach 2017-2019 prognozowane są w oparciu o założone wskaźniki inflacji średniorocznej, z uwzględnieniem innych czynników wpływających na wysokość dochodów, m.in. partycypacji mieszkańców w kosztach świadczenia usług publicznych.

Subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2016 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów, Lubelski Urząd Wojewódzki oraz Krajowe Biuro Wyborcze. W kolejnych latach prognozy założono wzrost kwoty otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa w oparciu o prognozowany wskaźnik inflacji.

6.2 DOCHODY MAJĄTKOWE

Wpływy ze sprzedaży majątku

W latach 2016-2019 planuje się kontynuację działań racjonalizujących wykorzystanie posiadanego majątku poprzez sprzedaż nieruchomości, w drodze udostępniania ich potencjalnym inwestorom w celu ich zagospodarowania i poprawy funkcjonalności Miasta. Zakłada się, że wraz ze stopniowym ożywieniem gospodarczym kraju nastąpi zwiększenie zainteresowania inwestorów nieruchomościami planowanymi do sprzedaży przez miasto. Wpływy będą pochodziły ze sprzedaży działek, mieszkań komunalnych i składników majątkowych, które zostaną wystawione do sprzedaży po raz pierwszy lub nie zostały dotychczas sprzedane w roku 2015.

Środki ze sprzedaży majątku przyczynią się do rozwoju infrastruktury Miasta.

Wpływy ze sprzedaży majątku (w mln)

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
wpływy ze sprzedaży majątku	24,7	88,8	45,0	25,0	25,0

Środki zagraniczne i inne niepodlegające zwrotowi

W ramach tej grupy dochodów zaplanowano środki zagraniczne stanowiące źródło współfinansowania realizowanych przez Miasto projektów inwestycyjnych w ramach kończącej się perspektywy finansowej 2007-2013, a także inne przewidywane wpływy środków bezzwrotnych, m.in. dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacje z Funduszu Dopląt, dotacje z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

Środki zagraniczne i inne niepodlegające zwrotowi (w mln)

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
środki bezzwrotne	156,1	73,4	207,8	277,7	273,2

W 2016 roku możliwe będzie pozyskanie pierwszych transz dofinansowania ze środków UE w ramach nowego okresu programowania UE 2014-2020 w związku z projektami planowanymi do realizacji przez Lublin wspólnie z innymi samorządami w ramach nowego instrumentu jakim są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Źródłem ich finansowania jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny w ramach RPO WL 2014-2020. Przy pomocy tego instrumentu Miasto Lublin oraz 15 gmin tworzących Lubelski Obszar Funkcjonalny będzie realizować wspólne przedsięwzięcia mające na celu przede wszystkim rozwój zrównoważonego sprawnego transportu w ramach LOF. Zakłada się, że na realizację zadań inwestycyjnych w ramach ZIT przeznaczona zostanie kwota ok. 396 mln zł.

Łączne dochody pozyskane przez Miasto z budżetu UE i z innych źródeł zewnętrznych tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej UE 2007-2013 wyniosły około 1,2 mld zł. Natomiast dla nowego okresu programowania UE planowane do pozyskania środki stanowią kwotę 1,7 mld zł.

Największe dofinansowanie planuje się uzyskać na współfinansowanie strategicznych zadań inwestycyjnych wspierających rozwiązanie głównych problemów komunikacyjnych w obszarze metropolitalnym, w tym stworzenie Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w obszarze obecnego Dworca PKP integrującego PKP, PKS i komunikację miejską oraz rozbudowę komunikacji miejskiej na obszar metropolitalny (gminy ościenne).

Ponadto w staraniach o dofinansowanie priorytetowe będą projekty z zakresu infrastruktury drogowej przyczyniające się do sprawnego połączenia Zintegrowanego Dworca w kierunku na Warszawę (ulica Muzyczna), na Rzeszów (przebudowa al. Kraśnickiej i budowa Trasy Zielonej), na Białystok (przebudowa ronda Lubelskiego Lipca 80), oraz przebudowa ul. Gen. Ducha i skrzyżowania z ul. Sikorskiego, przebudowę Al. Raclawickich wraz ze skrzyżowaniem z ul. Sowińskiego, przebudowę ul. Grygowej od nowej zajezdni do skrzyżowania z ul. Mełgiewską oraz przebudowę ul. Narutowicza i Nadbystrzyckiej na odcinku od ul. Lipowej do ul. Zana, rozbudowa ul. Choiny na odcinku od skrzyżowania z ul. Wojtasa i ul. Zelwerowicza do granicy miasta, przebudowa ul. Abramowickiej.

W ramach zakładanych środków do pozyskania z nowej perspektywy europejskiej zakłada się również kontynuację działań związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów miejskich takich jak Plac Litewski, Rewitalizacja Parków: Ludowego, Zawilcowa i Bronowice.

7. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA

Wydatki budżetu miasta prognozowane są przy założeniu zapewnienia pełnego finansowania wydatków tzw. „sztywnych” oraz zobowiązań wynikających z umów długoterminowych, w tym zadań inwestycyjnych ujętych w wieloletniej prognozie finansowej. Ustalenie planowanych do realizacji wydatków ograniczone jest możliwościami dochodowymi miasta, które zmuszają do racjonalizacji i efektywnego wykorzystania wydatków bieżących w każdej dziedzinie, a także dogłębnej analizy przy podejmowaniu decyzji o wprowadzaniu do budżetu miasta realizacji nowych inwestycji. Są to warunki konieczne w celu utrzymania stabilności finansowej miasta w 2016 r. i latach następnych.

Wydatki bieżące budżetu miasta Lublin w latach 2012-2016

w tys. zł

Wyszczególnienie	wykonanie 2012	wykonanie 2013	wykonanie 2014	plan III kw. 2015	plan 2016
1	2	3	4	5	6
Rolnictwo i łowiectwo	51	56	57	50	27
Leśnictwo	8	8	8	8	10
Przetwórstwo przemysłowe	28	76	141	64	
Transport i łączność	174 985	166 927	175 365	189 335	214 007
Turystyka	510	402	540	1 180	1 000
Gospodarka mieszkaniowa	14 800	21 573	14 974	17 813	15 376
Działalność usługowa	13 587	3 985	4 747	11 438	4 609
Informatyka	77	281	525	217	72
Administracja publiczna	90 708	98 014	105 953	115 051	114 102
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	31	31	1 641	1 846	35
Obrona narodowa	10	3	5	16	1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	28 470	29 104	30 265	30 646	31 475
Obsługa długu publicznego	44 380	33 074	30 398	32 420	32 500
Różne rozliczenia	6 212	7 715	8 104	9 837	29 735
Oświata i wychowanie	509 094	515 487	532 338	548 589	532 550
Szkolnictwo wyższe	943	476	491	525	1 185
Ochrona zdrowia	15 167	16 412	17 128	17 638	17 683
Pomoc społeczna	203 050	210 646	217 271	213 743	221 568
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	23 450	23 865	25 406	27 137	24 482
Edukacyjna opieka wychowawcza	51 287	54 290	56 365	58 904	60 124
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	47 428	65 270	85 723	95 303	96 779
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	40 858	42 675	49 371	55 141	49 705
Kultura fizyczna i sport	12 431	12 344	15 770	27 250	32 986
RAZEM wydatki bieżące:	1 277 565	1 302 714	1 372 586	1 454 151	1 480 011

Wydatki majątkowe budżetu miasta Lublin w latach 2012-2016

Wyszczególnienie	wtys. zł				
	wykonanie 2012	wykonanie 2013	wykonanie 2014	plan III kw. 2015	plan 2016
1	2	3	4	5	6
Przetwórstwo przemysłowe			7		
Transport i łączność	204 767	351 464	440 989	244 812	98 118
Turystyka	7 189	1 720	4 987	4 724	6 833
Gospodarka mieszkaniowa	12 865	6 410	10 424	10 829	12 367
Działalność usługowa	177	134	203	4 203	1 000
Informatyka	6	921	495	2 014	
Administracja publiczna	3 344	3 454	3 649	3 457	4 195
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	944	4 503	384	604	4 040
Różne rozliczenia				1 550	27 379
Oświata i wychowanie	32 531	36 171	30 605	11 329	13 968
Ochrona zdrowia	2 992	733	2 303	2 125	640
Pomoc społeczna	1 178	1 654	3 876	1 395	796
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 881	871	98	769	420
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 252	295	143	801	1 350
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	41 002	39 825	12 843	22 668	18 535
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	29 040	25 701	2 203	2 247	20 520
Kultura fizyczna i sport	23 170	88 680	145 733	84 353	21 648
RAZEM wydatki majątkowe:	362 338	562 536	658 942	397 880	231 809

7.1 WYDATKI BIEŻĄCE

Generalną zasadą przyjętą przy prognozowaniu wydatków bieżących jest utrzymanie dotychczasowego zakresu i poziomu świadczonych przez Miasto usług na rzecz mieszkańców, głównie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania jednostek i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, a także zabezpieczenie środków na wpłatę do budżetu państwa i obsługę długu zaciągniętego przez miasto. Zakłada się kontynuację realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich, na których dofinansowanie umowy zostały podpisane w 2014 i 2015 roku oraz w miarę pojawiania się takich możliwości pozyskiwanie dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W związku z tym przy planowaniu wydatków bieżących uwzględnione zostały w szczególności wydatki na:

- realizację podstawowych zadań wynikających z polityki oświatowej, w tym zapewnienie powszechnej dostępności szkół, utrzymywanie odpowiednich warunków działania szkół i placówek oświatowych, otoczenie opieką i promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych oraz pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Założeniem długookresowym dotyczącym sposobu finansowania zadań oświatowych jest dążenie do sytuacji, w której na zadania finansowane z subwencji przeznaczone będą środki do wysokości 110% kwoty subwencji oświatowej otrzymywanej przez miasto.

- zadania w zakresie pomocy i polityki społecznej, w tym na prowadzenie placówek pomocy społecznej, zadania związane z systemem pieczy zastępczej i wspieraniem rodziny, przyznawanie i wypłacanie świadczeń, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego, podejmowanie działań na rzecz osób starszych lub/i niepełnosprawnych, udzielanie schronienia i zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, łagodzenie skutków bezrobocia i ułatwianie powrotu na rynek pracy, prowadzenie żłobków,
- profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, a także programy zdrowotne i zakup świadczeń zdrowotnych,
- funkcjonowanie lokalnego transportu zbiorowego, w tym podnoszenie standardów usług przewozowych i zwiększenie bezpieczeństwa przewozów pasażerskich, uatrakcyjnianie komunikacji miejskiej poprzez rozszerzenie sieci linii trolejbusowych,
- utrzymanie nawierzchni dróg, chodników i drogowych obiektów inżynierskich, oświetlenie ulic, placów i dróg,
- oczyszczanie miasta i gospodarkę odpadami oraz utrzymanie zieleni w mieście,
- wspieranie i upowszechnianie kultury, głównie poprzez dotowanie działalności samorządowych instytucji kultury,
- upowszechnianie kultury fizycznej wśród mieszkańców miasta, wspieranie sportu oraz propagowanie turystyki, w tym poprzez utrzymanie i zapewnienie właściwej bazy sportowej, rekreacyjnej i turystycznej,
- prawidłowe funkcjonowanie jednostek zajmujących się zadaniami z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- obowiązkową wpłatę do budżetu państwa,
- odsetki od zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż zgodnie z art. 242 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, obowiązuje reguła która stanowi, iż zarówno po stronie planu budżetu jak i wykonania wydatki bieżące nie mogą przekraczać dochodów bieżących.

Od roku 2014 obowiązuje przepis, który uzależnia możliwość zadłużania się od poziomu wypracowanej nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku. Stąd też Miasto chcąc realizować założony program inwestycyjny jest zmuszone maksymalizować poziom nadwyżki operacyjnej. Z uwagi na ograniczone możliwości zwiększania poziomu dochodów bieżących duży nacisk będzie musiał zostać położony na sferę wydatków bieżących. W związku z tym konieczne jest rygorystyczne przestrzeganie zasady, iż wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

7.2 WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe miasta Lublin planowane są w horyzoncie wieloletnim i stanowią istotny element wieloletniej prognozy finansowej miasta, która określa główne kierunki inwestycji miejskich. Przy planowaniu wydatków inwestycyjnych z uwagi na możliwości

budżetu miasta determinowane głównie przez trzy zasadnicze źródła ich finansowania (tj. nadwyżką operacyjną, przychodami o charakterze zwrotnym oraz dochodami majątkowymi, do których obok środków na inwestycje z budżetu Unii Europejskiej należą dochody ze sprzedaży mienia) w pierwszej kolejności proponuje się przeznaczyć środki na kontynuację zadań rozpoczętych w latach ubiegłych oraz na współfinansowanie projektów realizowanych z wykorzystaniem środków europejskich i innych źródeł bezzwrotnych.

Analizując możliwość współfinansowania projektów inwestycyjnych w okresie 2016-2022 zakłada się, iż wydatki majątkowe przeznaczone na wkład własny niezbędny do zapewnienia współfinansowania projektów europejskich oraz niezwiązanych z realizacją projektów europejskich będą na poziomie około 1 mld zł.

Wydatki majątkowe

Wyszczególnienie	2015 PW	2016	2017	2018	2019
wydatki majątkowe (w mln zł)	359,8	231,8	400,0	465,0	445,0
udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	20,2%	13,5%	21,0%	23,4%	22,8%

Zgodnie z przyjętą w strategicznych dokumentach miasta polityką inwestycyjną proponuje się utrzymać jako priorytetowe następujące zadania:

- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,
- poprawa funkcjonowania systemu obsługi komunikacyjnej miasta, głównie poprzez budowę i modernizację dróg, powiązanie miejskiego systemu komunikacyjnego z układem zewnętrznym oraz budowę zintegrowanego systemu miejskiego transportu publicznego,
- poprawa stanu technicznego i rozwój bazy edukacyjnej miasta,
- poprawa wyposażenia miasta w urządzenia i obiekty sportowe, rozwój bazy rekreacyjnej miasta,
- wspierania budownictwa komunalnego.

W 2016 roku realizowane będą przede wszystkim zadania inwestycyjne:

- dofinansowane z budżetu państwa, takie jak: przebudowa boisk sportowych przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2, przebudowa i rozbudowa stadionu lekkoatletycznego wraz z zapleczem przy al. J. Piłsudskiego 22, budowa hali sportowej przy Gimnazjum nr 10, termomodernizacja budynków Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej oraz przebudowa al. Kompozytorów Polskich,
- dofinansowane z Funduszu Dopłat realizowane przez Zarząd Nieruchomości Komunalnych polegające na budowie trzech budynków mieszkalnych na osiedlu Felin, w których powstaje 120 lokali mieszkalnych,
- realizowane ze środków własnych miasta, m.in.:
  - budowa ul. Dunikowskiego,
  - przebudowa ul. Kalinowszczyzna,
  - przebudowa mostu w ul. Głównej,

- budowa ul. Trześniowskiej - I etap,
- przebudowa ul. Romantycznej,
- przebudowa ul. Pana Wołodyjowskiego,
- budowa ul. Wilczej i ul. Robotniczej,
- budowa drogi serwisowej w ciągu drogi krajowej al. Solidarności od ul. Browarnej do PZMot,
- budowa odcinka drogi od ul. Świętochowskiego do ul. Diamentowej i w kierunku posesji w rejonie ul. Zemborzyckiej 112B-E,
- budowa ścieżki rowerowej i chodnika z kładką - pomiędzy ulicą Kaczeńców a ulicą Rzeszowską (w kierunku ulicy Gdańskiej),
- przebudowa ul. Kuronia,
- rozbudowa systemu Lubelskiego Roweru Miejskiego,
- budowa trzech budynków mieszkalnych na osiedlu Felin, w których powstaną 124 lokale mieszkalne realizowane przez spółkę TBS „Nowy Dom” Sp. z o.o.

Jednocześnie zakłada się rozpoczęcie lub kontynuowanie prac na zadaniach planowanych do dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej:

- Przebudowa skrzyżowania w ciągu dróg krajowych 12, 17, 19 (al. Solidarności i al. Sikorskiego) i drogi wojewódzkiej nr 809 (ul. Poligonowa i ul. Gen. B. Ducha)
Projekt polegać ma na budowie dwupoziomowego węzła drogowego z przeprowadzeniem jezdni głównych al. Solidarności nad istniejącym skrzyżowaniem wraz z przebudową tego skrzyżowania na skrzyżowanie z ruchem okrężnym sterowanym sygnalizacją świetlną, przebudową ul. Północnej polegającą na przesunięciu istniejącego włączenia do ul. Gen. Ducha w kierunku północnym wraz z budową sygnalizacji na nowo powstałym skrzyżowaniu oraz budową kładki dla pieszych nad al. Solidarności.
- Rozbudowa sieci komunikacji zbiorowej dla potrzeb Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego
Projekt polega na budowie i rozbudowie ul. Muzycznej na odcinku od zjazdu na teren Stadionu Miejskiego do skrzyżowania z ul. Nadbystrzycką / ul. Narutowicza wraz z obiektem mostowym nad rzeką Bystrzycą, budową dróg serwisowych, zatok autobusowych, ścieżek rowerowych, chodników oraz infrastrukturą techniczną.
- Rewitalizacja części Śródmieścia Miasta Lublin
Projekt polegać ma na uporządkowaniu przestrzeni publicznej Placu Litewskiego, wyłączeniu z ruchu kołowego i przekształceniu w reprezentacyjny pasaż pieszy ulicy Krakowskie Przedmieście na odcinku od ul. Kapucyńskiej do ul. Kołłątaja, przebudowie istniejącego deptaka na ul. Krakowskie Przedmieście na odcinku od ul. Kapucyńskiej do ul. Lubartowskiej wraz z Placem Łokietka.

Ponadto w wydatkach majątkowych roku 2016 zaplanowane zostaną środki na kontynuowanie prac związanych z opracowaniem dokumentacji projektowych niezbędnych do przygotowania projektów, na które będą składane wnioski o dotacje ze środków europejskich, z tego:

- Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
  - Budowa, modernizacja przystanków i węzłów przesiadkowych zintegrowanych z innymi rodzajami transportu dla LOF,
  - Rozbudowa Systemu Zarządzania Ruchem i Komunikacją w Lublinie,
  - Rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie,
  - Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej,
  - Budowa przedłużenia drogi ul. Bohaterów Monte Cassino do węzła Sławin położonego w drodze krajowej relacji Lublin-Warszawa,
  - Skomunikowanie obszaru aktywności gospodarczej i Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego poprzez budowę brakującego odcinka drogi wojewódzkiej nr 835 w Lublinie,
  - Zwiększenie dostępności LOF poprzez przebudowę i budowę drogi wojewódzkiej nr 835 w Lublinie,
  - Aktywizacja terenów poprzemysłowych po dawnej Fabryce Samochodów Ciężarowych,
  - Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części LOF,
- a także na dokumentację projektową budowy budynku przy ul. Berylowej/ul. Jantarowej, w którym mieścić się będzie szkoła podstawowa, przedszkole oraz dzielnicowy dom kultury.

Kontynuowana będzie również polityka miasta zakładająca sukcesywny rozwój systemu dróg rowerowych w celu umożliwienia mieszkańcom szybkiego, sprawnego i bezpiecznego przejazdu przez miasto. Drogi rowerowe będą budowane w ramach wydatków planowanych na inwestycje drogowe oraz jako wyodrębnione tytuły inwestycyjne, takie jak: dokończenie budowy ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Osmolickiej oraz ścieżka rowerowa biegnąca przy boisku Gimnazjum nr 16 do ul. Koncertowej. Drogi rowerowe będą także budowane przy wykorzystaniu środków UE w ramach nowego okresu programowania 2014-2020, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W wykazie przedsięwzięć realizowanych w zakresie wydatków bieżących i majątkowych (załącznik nr 2) przedstawiono przedsięwzięcia, przez które należy rozumieć wykraczające poza 2016 rok programy, projekty lub zadania, w tym związane z programami finansowanymi z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, na które zostały podpisane lub planuje się podpisanie umowy o dofinansowanie.